

Shrnutí hlavních poznatků

Demografické charakteristiky:

- Počet obyvatel Plzeňského kraje vzrostl v roce 2018 o 3 856 na 584 672 osob. Z celkového počtu obyvatel Plzeňského kraje tvořili 49,6 % muži a 50,4 % ženy.
- V kraji celkem a v šesti jeho okresech se narodilo více chlapců než dívek.
- V roce 2018 zemřelo v Plzeňském kraji celkem 3 188 mužů a 3 088 žen.
- Ačkoli žije v kraji celkem více žen, jak ve věkové skupině 0–14 let, tak v produktivním věku (15–64 let) převažují muži.
- Z celkového počtu přistěhovalých tvořily ženy 45,0 %, u vystěhovalých jich bylo dokonce mírně přes polovinu (50,1 %).

Vzdělání a vzdělávání:

- Kvalita vzdělání mužů a žen významně ovlivňuje ekonomiku regionu, ve kterém žijí, míru nezaměstnanosti a vytvořený regionální hrubý domácí produkt.
- Celkem v populaci je více žen pouze se základním nebo bez vzdělání, v roce 2018 bylo více vysokoškolsky vzdělaných žen než mužů. U středního vzdělání s maturitou je také podíl žen mnohem vyšší než podíl mužů.
- Na základních školách tvoří ženy naprostou většinu v učitelských sborech.
- Počet žáků na základních školách se dlouhodobě zvyšuje, dívky z tohoto počtu tvoří 48,8 %.
- V roce 2018 studovalo na vysokých školách v kraji více než 11 tisíc studentů (57,6 % tvoří ženy). Počet vysokoškoláků však dlouhodobě poměrně výrazně klesá.

Ekonomická aktivita:

- Ekonomicky aktivní osoby v Plzeňském kraji představují v roce 2018 více než polovinu populace kraje celkem (297,5 tisíc), z toho 44,1 % tvoří ženy.
- Občané EU/EHP a Švýcarska se na celkovém počtu cizinců evidovaných na úřadech práce podíleli u mužů 73,7 % a u žen 63,0 %.

Zdravotní péče:

- Z mezikrajského porovnání návštěv v ordinacích praktických lékařů pro dospělé na 1 obyvatele je Plzeňský kraj v počtu návštěv mužů i žen na druhém nejnižším místě.
- Průměrný počet osob nemocensky pojištěných představoval v kraji 227 868 osob, z toho větší podíl tvořili muži (52,6 %).
- Z důvodu nemoci bylo indisponováno 90,0 % žen a 78,8 % mužů v pracovní neschopnosti. Vyšší podíl žen na pracovní neschopnosti pro nemoc může souviset s mateřskou úlohou žen, u nichž mohou být důvodem komplikace a rizika v průběhu těhotenství a porodu.

Sociální služby:

- V Plzeňském kraji patří k nejčastěji využívaným sociální poradny, kdy počet uživatelů za sledovaný rok 2018 přesáhl 18 tis. dospělých klientů, přičemž ženy tvořily 58,0 % klientely navštěvující tyto poradny.
- K 31. 12. 2017 v domovech pro seniory žily převážně ženy, jejichž podíl byl 71,2 % z celkového počtu klientů.
- V roce 2018 využilo možnosti odejít do předčasného starobního důchodu o 6 218 žen a o 4 748 mužů více než v roce 2010.

Domácnosti a bydlení:

- V podílu úplných rodinných domácností (42,9 %), které žily v sezdaných soužitích, se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil na pátém nejnižším místě. Struktura hospodařících domácností

byla tvořena z 62,4 % rodinnými domácnostmi, z 32,7 % domácnostmi jednotlivců a ze 4,9 % vícečlennými nerodinnými domácnostmi.

- Manželské páry bez závislých dětí činily 61,1 % a se závislými dětmi 38,9%. V manželských párech byly přibližně stejně zastoupeny rodiny s jedním závislým a se dvěma závislými dětmi. Ve faktických manželstvích převládaly rodiny s jedním závislým dítětem.
- Nejvíce úplných rodin v sezdáných soužitích žilo samostatně v rodinných domech. Úplné rodiny v nesezdáných párech dávaly přednost bydlení v bytových domech.

Volnočasové aktivity:

- Dívky se v porovnání s chlapci ve svém volném čase mnohem více věnují aktivitám v ZUŠ. Ve školním roce 2018/19 bylo ze zapsané mládeže v ZUŠ 70 % dívek a 30 % chlapců. Nejvíce děvčat (6 672) i chlapců (3 494) navštěvovalo v ZUŠ hudební obor.
- Chlapci i dospělí muži v porovnání s dívkami a dospělými ženami dávají ve svém volném čase přednost sportovním aktivitám. V Plzeňském kraji bylo v České unii sportu k 31. 12. 2018 zaregistrováno 71,8 % mužů a 28,2 % žen. Nejvíce mužů se v ČUS věnuje fotbalu, zatímco ženy provozují nejvíce sport pro všechny.
- Internet používalo v roce 2017 z celkového počtu mužů ve věku 16 let a více 82,9 % mužů a z celkového počtu žen ve věku 16 let a více (79,4 %) žen. V porovnání s ženami měl internet v mobilu a internetové bankovníctví nepatrně vyšší podíl mužů. Ženy v porovnání s muži na internetu více nakupovaly, zajímaly se o své zdraví, o informace o zboží a službách a o informace o cestování a ubytování. Profil na sociálních sítích mělo založeno 49,3 % žen (2. nejvyšší podíl mezi kraji) a 44,7 % mužů. Výrazně vyšší podíl mužů oproti ženám věnoval svůj volný čas hraní her na internetu.

Kriminalita, závislosti, dopravní nehody:

- Struktura trestné činnosti mezi muži a ženami je odlišná. S celkového počtu objasněných skutků spáchaných ženami dominuje hospodářská a majetková kriminalita. Muži zase nejvíce páchali trestnou činností v oblasti majetkové a násilné kriminality.
- V roce 2017 bylo v ČR léčeno v ambulantních zdravotnických zařízeních s diagnózou poruchy příjmu potravy celkem 3 731 pacientů, z toho bylo 90,4 % žen. Více než polovina léčených pacientů byla ve věku nad 20 let. Plzeňský kraj byl na třetím nejnižším místě v počtu hospitalizací na 100 tisíc žen mezi kraji (5,1 hospitalizací).
- V Plzeňském kraji byly hlavními příčinami dopravních nehod zaviněných ženou v roce 2018 nejčastěji nesprávný způsob jízdy (270 nehod), nepřiměřená rychlost (206 nehod), nedání přednosti (122 nehod) a nesprávné předjíždění (10 nehod).

Volby:

- Ve volbách do krajského zastupitelstva v roce 2016 v Plzeňském kraji kandidovalo 673 osob, z toho ženy tvořily 26,4 %. Z následně zvolených 45 zastupitelů pak bylo žen jen 8.
- Ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2018 v Plzeňském kraji kandidovalo 13 437 osob, z toho 32,0 % žen. Zvoleno bylo 4 643 zastupitelů, ženy tvořily 26,5 %.
- Nejvyšší podíl žen zastupitelek mezi okresy ve volbách do zastupitelstev obcí 2018 měly Rokycany, činily 33,9 % ze zastupitelů v okrese celkem.
- V podílu zvolených zastupitelek - žen na počtu kandidátů stejného pohlaví se mezi všemi SO ORP v republice dostal na první místo správní obvod Horažďovice.

